

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 5C/233/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713213821
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Gazdačková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:5713213821.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Gazdačkovou v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o. so sídlom v Prahe 3, K červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej W. G., J. XXX XX P., Y. P.Č. XXX, v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy 327,60 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žaloba žalobcu sa v celom rozsahu zamietá.

Žalovanej sa proti žalobcovi náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajšom súde 28.3.2013 si žalobca proti žalovanej uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 327,60 eur, na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 848,- eur od 25.10.2009 do 21.2.2010 čo predstavuje sumu 254,40 eur, zo sumy 782,00 eur od 22.2.2010 do 15.4.2010 či predstavuje sumu 103,62 eur, zo sumy 716,- eur od 16.4.2010 do 18.5.2010 čo predstavuje sumu 59,07 eur, zo sumy 655,60 eur od 19.5.2010 do 19.5.2010 čo predstavuje sumu 1,64 eur, zo sumy 589,60 eur od 20.5.2010 do 14.7.2010 čo predstavuje sumu 82,54 eur, zo sumy 523,60 eur od 15.7.2010 do 23.9.2010 čo predstavuje sumu 92,94 eur, zo sumy 457,60 eur od 24.9.2010 do 20.3.2011 čo predstavuje sumu 203,63 eur, zo sumy 447,60 eur od 21.3.2011 do 19.4.2011 čo predstavuje sumu 33,57 eur, zo sumy 437,60 eur od 20.4.2011 do 15.5.2011 čo predstavuje sumu 28,44 eur, zo sumy 427,60 eur od 16.5.2011 do 8.8.2012 čo predstavuje sumu 482,12 eur, zo sumy 327,60 eur od 9.8.2012 do zaplatenia a 6% úrok zo zmenkovej sumy 848,- eur od 8.1.2010 do 21.2.2010 čo predstavuje sumu 6,29 eur, zo sumy 782,- eur od 22.2.2010 do 15.4.2010 čo predstavuje sumu 6,83 eur, zo sumy 716,- eur od 16.4.2010 do 18.5.2010 čo predstavuje sumu 3,89 eur, zo sumy 655,60 eur od 19.5.2010 do 19.5.2010 čo predstavuje sumu 0,11 eur, zo sumy 589,60 od 20.5.2010 do 14.7.2010 čo predstavuje 5,44 eur, zo sumy 523,60 od 15.7.2010 do 23.9.2010 čo predstavuje sumu 6,13 eur, zo sumy 457,60 eur od 24.9.2010 do 20.3.2011 čo predstavuje sumu 13,43 eur, zo sumy 447,60 od 21.3.2011 do 19.4.2011 čo predstavuje sumu 2,21 eur, zo sumy 437,60 eur od 20.4.2011 do 15.5.2011 čo predstavuje sumu 1,88 eur, zo sumy 427,60 eur od 16.5.2011 do 8.8.2012 čo predstavuje sumu 31,79 eur, zo sumy 327,60 eur od 9.8.2012 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 2,83 eur a náhradu trov konania.

V žalobe žalobca uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 7.4.2009 na zmenkovú sumu 848,- eur pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 25.10.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená 7.4.2009 na sumu 848,- eur, čo je dátum vystavenia, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovanej zaplatiť túto zmenku pri

predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom od 25.10.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 520,40 eur pričom na zmenkovú sumu uhradil 520,40 eur, na úroky neuhradil žiadnu sumu. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Žalobca podal návrh na vzorovom tlačive „A“ návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4. ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Ako písomné dôkazy na podporu svojej pohľadávky žalobca uviedol a predložil originál zmenky, výpis z obchodného registra žalobcu a plnomocenstvo jeho právneho zástupcu vrátane osvedčenia ne registráciu na daň z pridanej hodnoty. Súčasne uviedol, že nechce, aby sa nariadilo pojednávanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je zahraničnou právnickou osobou, právomoc súdu SR v tejto veci je daná s poukazom na článok 2 bod 1 Nariadenia Rady (ES) č.44/2001 a keďže sa jedná o cezhraničné konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, príslušnosť Okresného súdu Martin je daná podľa článku 11. Preambuly, článku 4 bod 1 a článku 25 bod 1 písmeno a/ Nariadenia č.861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože Slovenská republika ako zmluvná strana Nariadenia č.861/2007/ES Komissii oznámila, že príslušnými súdmi na vydanie rozsudkov v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu budú v Slovenskej republike okresné sudy, pričom žalobca si príslušnosť Okresného súdu Martin vybral podľa bydliska žalovanej.

Dňa 22.11.2013 Okresný súd Martin v zmysle článku 5 odsek 2 a 3 Nariadenia 861/2007/ES doručoval žalovanej kópiu tlačiva (návrhu) na uplatnenie pohľadávky spolu s vyplneným „C“ tlačivom na odpoveď. Žalovaná zásielku súdu prevzala do vlastných rúk dňa 26.11.2013 a už 28.11.2013 doručila vyplnené tlačivo na odpoveď na Okresný súd Martin, z ktorého vyplynulo, že pohľadávku uznáva len čiastočne, nakoľko pripojila ústrižky poštových poukážok, ktorými chcela preukázať, že pôžičku zaplatila. Súčasne uviedla, že nechce, aby sa nariadilo vo veci pojednávanie, a že protipohľadávku si neuplatňuje. Navyiac uviedla, že si je vedomá, že si zobrala pôžičku, lenže ju zaplatila, má o tom šeky a nerozumie, prečo bola voči nej podaná žaloba na súd. Súčasne pripojila ústrižky poštových poukážok, ktorými preukazovala zaplatenie sumy v celkovej výške 839,- eur.

Podľa článku 19 Nariadenia č.861/2007/ES pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Vzhľadom na túto skutočnosť sa občianske súdne konanie riadi O.s.p. (zák.č.99/1963Zb.).

Vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia veci a vzhľadom na skutočnosť, že bolo potrebné vykonať dôkaz, oboznámením sa s originálom zmenky, súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie a to dňa 13.1.2014 na deň 7.2.2014. O nariadení pojednávania nevydával súd osobitné rozhodnutie, pretože postupoval podľa § 115 a nasledujúcich O.s.p., kde toto O.s.p. nevyžaduje.

Na toto pojednávanie sa dostavil právny zástupca žalobcu a aj žalovaná.

Právny zástupca žalobcu žiadal, aby súd žalobe vyhovel v celom rozsahu, priznal žalobcovi uplatnené nároky zo zmenky, ktorej vystaviteľom bola žalovaná a pôvodným majiteľom obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave, ktorá ju indosovala na žalobcu. Poukázal na skutočnosť, že zmenka spĺňa všetky materiálne i formálne náležitosti v zmysle zmenkového a šekového zákona, je platná a teda žiadal, aby súd žalobe vyhovel. Po tom čo bol poučený súdom, že je predpoklad, že kauzálny vzťah z ktorého zmenka vznikla mohol vzniknúť zo spotrebiteľského úveru a súd sa bude zaoberať aj platnosťou zmenkovej dohody, ktorú pravdepodobne obsahovala úverová zmluva, ktorú žalovaná uzavrela s obchodnou spoločnosťou Pohotovosť, uviedol, že úverovou zmluvou žalujúca strana nedisponuje, má iba platnú zmenku.

Žalovaná po nahliadnutí do originálu zmenky potvrdila, že podpis na tejto zmenke je jej a podpísala ju pri uzavretí zmluvy s obchodnou spoločnosťou Pohotovosť. Tvrdila, že jej dlh voči obchodnej spoločnosti Pohotovosť, je už celý zaplatený a na dôkaz tejto skutočnosti pripojila fotokópie ústrižkov poštových poukážok, súčasne do spisu pripojila ich originály. Nezachoval sa u nej ani jeden rovnopis úverovej zmluvy a preto ho nevedela predložiť. Uviedla tiež, že pri písaní úverovej zmluvy a prevzatí úveru jej

neboli vyplatené všetky dohodnuté finančné prostriedky, nakoľko časť z nich si obchodná spoločnosť Pohotovosť ponechala na úhradu jej staršieho dlhu. S obchodnou spoločnosťou Pohotovosť mala uzavreté viaceré úverové zmluvy, naposledy však uzavrela tú, pri ktorej bola vystavená zmenka. Pre prípad, že by ju súd zaviazal k splácaniu dlhu uplatneného žalobou, žiadala, aby jej boli povolené splátky dlhu maximálne po 20,- eur mesačne.

Po nahliadnutí do ústrižkov poštových poukážok, ktoré žalovaná nebolo zrejme, vzhľadom na neúplné uvádzanie variabilného symbolu pri platbách, či všetky tieto ústrižky sa týkajú splácania dlhu, ktorý vznikol z úverovej zmluvy, ktorej číslo bolo uvedené aj na zmenke. Vzhľadom na skutočnosť, že je predpoklad, že predmetnou zmenkou, ktorú predložil žalobca bol zabezpečený úver poskytnutý obchodnou spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. so sídlom v Bratislave žalovanej, a to úver spotrebiteľský, (pretože súdu je z vlastnej rozhodovacej činnosti známa skutočnosť, že obchodná spoločnosť Pohotovosť sa v súčasnosti aj v minulosti zaoberala poskytovaním spotrebiteľských úverov), súd sa rozhodol preskúmať platnosť zmenkovej dohody i skutočnosť, či majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní nekonal vedome na škodu dlžníka, čo by v zmysle § 17 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. umožnilo žalovanej zo zmenky robiť voči jej majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jej vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom.

Súd preto vykonal ďalšie dokazovanie a okrem oboznámenia sa s originálom zmenky a okrem výsluchu žalovanej urobil dožiadanie na prvého majiteľa zmenky obchodnú spoločnosť Pohotovosť, s. r. o., so sídlom v Bratislave, ktorú žiadal o zaslanie kópie úverovej zmluvy č. 5331932 v súvislosti s ktorou bola vystavená predmetná zmenka a oznámenie, koľko finančných prostriedkov a kedy poskytla žalovaná v prospech obchodnej spoločnosti Pohotovosť na úhradu záväzku z tejto úverovej zmluvy. Obchodná spoločnosť Pohotovosť odpovedala až po viacerých urgenciách súdu, a až dňa 16.7.2014 zaslala kópiu predmetnej úverovej zmluvy a vo svojej výpovedi uviedla, že obchodná spoločnosť Pohotovosť obdržala do dňa poskytnutia odpovede súdu na úhradu dlhu žalovanej z predmetnej úverovej zmluvy sumu 794,40 eur. Vzhľadom na túto skutočnosť súd nariadil pojednávanie dňa 18.7.2014 na deň 3.9.2014, na ktorom žalovanú dopočul. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní listom zo dňa 2.9.2014, ktorým súčasne pokračoval v právnej argumentácii pri obhajobe svojho nároku.

V tomto podaní žalobca predovšetkým poukázal na nesprávny procesný postup súdu, vzhľadom na skutočnosť, že žalobca inicioval konanie v súlade s článkom 4 Nariadenia č. 861/2007 a podľa názoru žalobcu neboli splnené podmienky pre nariadenie ústneho pojednávania v zmysle predmetného nariadenia. Žalobca tvrdil, že nemá vedomosť o tom, že by žalovaná popierala uplatnenú pohľadávku a súčasne poukázal na právnu argumentáciu v uznesení Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, a kde Krajský súd Prešov v súvislosti s ustanovením § 17 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. uviedol, že pokiaľ námietka zo strany žalovaného dlžníka nie je vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod na základe, ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu zmenky. Tvrdenie takýchto námietok ale aj dôkazné bremeno na ich preukázanie je na žalovanom vystaviteľovi zmenky. Ďalej poukázal tiež na argumentáciu, že abstraktnosť záväzku zo zmenky má za následok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a teda ani na hospodárske dôvody jej vzniku. Nespornosť záväzku zo zmenky je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iného, než že je vlastníkom zmenky. Je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal, pokiaľ podanie týchto námietok nevyklučuje § 17 Zákona zmenkového a šekového. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky existujú vedľa seba dva záväzky a to jedna pôvodný všeobecnoprávnej povahy a popri ňom záväzok zmenkový. Aj zabezpečovacia zmenka má abstraktnú a nespornú povahu. Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov sa zvyšuje v prípade, keď remitent ako prvý majiteľ zmenky indosamentom (rubopisom) prevedie zmenku na nového majiteľa indosatára. Tento získava všetky práva zo zmenky, a to nie ako právny nástupca predchádzajúceho majiteľa, ale ako celkom originálny nadobúdateľ týchto práv. V dôsledku toho priamy zmenkový dlžník môže voči takémuto poslednému majiteľovi zmenky robiť len také námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných vzťahoch, okrem prípadu, keď majiteľ pri nadobúdaní zmenky jedná vedome na škodu dlžníka. Len v prípade, že zmenkový dlžník takúto námietku vznesie a preukáže, má následne možnosť na svoju obranu vzniesť aj kauzálne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k remitentovi, či k iným skorším majiteľom zmenky.

Žalobca tvrdil, že dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je možné vykonať výlučne za predpokladu, že žalovaný v lehote 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď sa vyjadrí k podanému návrhu, tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva C a pripojí všetky príslušné podporné doklady. Ak tak neurobí vzhľadom na ustanovenie článku 7 ods. 3 Nariadenia, v prípade pasivity žalovaného je súd povinný vydať rozsudok vo veci. Žalobca súčasne poukázal na podobné uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a potvrdzuje tieto závery žalobcu. Opäť poukázal na argumentáciu uvedenú v tomto uznesení vyplývajúcu z ustanovenia § 17 Zákona zmenkového a šekového a tvrdení Krajského súdu, že podľa Zákona zmenkového a šekového súd v danom prípade bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia ani jej neprípustnosť.

Na pojednávaní dňa 3.9.2014 žalovaná po nahliadnutí do kópie úverovej zmluvy potvrdila, že žalovaná predmetnú úverovú zmluvu podpísala a bolo jej poskytnutých na základe nej 12 000,- Sk. V ten istý deň podpísala aj zmenku. V tomto období nebola zamestnaná a jej jediným príjmom bol vdovský a sirotsky dôchodok. Tento vdovský dôchodok poberá už 12 rokov, čo preukázala rozhodnutím sociálnej poisťovne. Uviedla, že pri uzatváraní úverovej zmluvy nepredkladala veriteľovi obchodnej spoločnosti Pohotovosť žiadne doklady o zamestnaní alebo potvrdenie o príjme z pracovného pomeru, pretože v tomto období nebola zamestnaná. Naopak p. G., ktorá reprezentovala obchodnú spoločnosť Pohotovosť, čoby veriteľa z úverovej zmluvy, žiadala od nej len predloženie rozhodnutia o vdovskom dôchodku, ktorý vtedy poberala, teda žalovaná si tento úver nezobrala na výkon povolania, zobrala ho na bežné potreby domácnosti a nákupy pre potreby detí, ktoré potrebovala zabezpečiť. V tomto období nebola ani podnikateľkou, pretože v živote nepodnikala.

Zo zmluvy o úvere č. 5331932 súd zistil, že túto uzavrela obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave, IČO: 35 807 598 ako veriteľ so žalovanou a na jej základe sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej ako dlžníkovi úver v sume 400,- eur v prepočte 12 050,40 Sk a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 392,- eur, teda celkovo 11 809,39 Sk, čiže celkovo zaplatiť sumu 792,- eur v 12-tich mesačných splátkach po 66,- eur počnúc dňom 20.4.2009. Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania. Zmluva bola podpísaná dňa 7.4.2009 a jej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré obsahovali aj dohodu o zmenke, a to v článku 7 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorý bol nazvaný pod názvom „Dohoda o vyplnení zmenky“. Z tejto dohody vyplynulo, že na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka (žalovanej) ako vystaviteľa zmenky (ďalej len vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej len remitent) vystavil vystaviteľ zmenku v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent, najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatným okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Z originálu zmenky, ktorej fotokópia je pripojená aj v súdnom spise súd zistil, že zmenka bola vystavená v Háji dňa 7.4.2009 žalovanou s tým, že „zaplatím na túto zmenku pri predložení na rad : Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B, zmenkovú sumu 848,- eur (jednostodvadsaťšesť eur) a zmenkový úrok 0,25% denne od 30.8.2009, pričom zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka obsahuje zmenkovú sumu 848,- eur a dátum začiatku úročenia 25.10.2009, pričom na jej okraji je uvedený aj údaj - číslo zmluvy 5331932. Je opatrená menom a priezviskom, ako aj adresou a rodným číslom vystaviteľa a ako bolo nepochybne zistené vlastnoručným podpisom vystaviteľa, teda žalovanej.

Na rube zmenky sa nachádza zápis „Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705, podpis POHOTOVOSŤ s.r.o. Jaroslav Fuchs, konateľ“.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave dňa 7.4.2009 uzavrela so žalovanou úverovú zmluvu na základe ktorej žalovanej poskytla klasický spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahovali ustanovenia vtedy platného zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. Ani skutočnosť, že pri vyplnení úverovej zmluvy bolo pracovníkom veriteľa obchodnej spoločnosti Pohotovosť doplnené do klasickej formulárovej zmluvy, že zmluva je poskytovaná žalovanej za účelom výkonu povolania, neznamená že by poskytnutý úver nespadal pod právnu úpravu vyššie uvedeného zákona, keďže žalovaná bola klasickým spotrebiteľom, bola dôchodkyňou a dokonca pri uzatváraní úverovej zmluvy predložila rozhodnutie o dôchodku. Bolo teda zrejme veriteľovi, že úver je poskytovaný žalovanej ako spotrebiteľke, teda fyzickej osobe na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Uvedením účelu poskytnutia úveru na výkon povolania sa veriteľ, obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave snažila obísť právny režim Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. Preto podľa presvedčenia súdu nároky veriteľa vo vzťahu k žalovanej, ako spotrebiteľovi, je nutné posudzovať ako nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obligátornou náležitosťou takéhoto úveru je potom v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tiež podľa § 4 ods. 2 písm. k/ priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, platná ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnená podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; a ďalšie náležitosti, ktoré zmluva požadovala.

V zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 6 citovaného zákona v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva, vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí, aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Keďže súd posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, skutočnosť, že zmluva neuvádzala ročnú percentuálnu mieru nákladov spôsobovala, že poskytnutý úver sa považuje v zmysle zákona za bezúročný a bez poplatkov. Z toho vyplýva, že veriteľovi, teda obchodnej spoločnosti Pohotovosť, ktorá bola remitentom zmenky vznikol z úverovej zmluvy nárok na vrátenie úveru v sume 400,- eur bez dohodnutého poplatku v sume 392,- eur.

Vzhľadom na skutočnosti, ktoré boli uvádzané v zmenke je zrejme, že remitent vyplnil blanco zmenku dňa 25.10.2009 na zmenkovú sumu 848,- eur, čo podľa jeho presvedčenia mala byť suma, ktorú mu žalovaná dlhovala k tomuto dňu. V skutočnosti však dlh žalovanej, vzhľadom na vyššie uvedené bol tvorený len úverovou istinou 400,- a prípadnými úrokmi z omeškania, avšak len v zákonom stanovenej sadzbe. Ak veriteľ a remitent zmenky obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave vyplnila zmenkovú sumu vo výške 848,- eur, je zrejme, že išla nad limit stanovený v ustanovení § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Je zrejme, že spotrebiteľské právo, kam patrí aj Zákon o spotrebiteľských úveroch, v čase uzavretia zmluvy medzi obchodnou spoločnosťou Pohotovosť, ako indosantom, predmetnej zmenky a žalovanou, v ustanovení § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. rátať so zmenkou ako so zabezpečovacím inštitútom s tým, že stanovovalo nad rámec Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Sb. obmedzenia pre veriteľa pokiaľ ide o zmenkovú sumu a oprávnenia zmenkového dlžníka. Spotrebiteľské právo platné v apríli v roku 2009 na území Slovenskej republiky akceptovalo inštitút zmenky, ako zabezpečovací inštitút, úmyslom zákonodarcu však nebolo zhoršiť postavenie spotrebiteľa v prípade indosovanej zmenky, prípadne umožniť remitentovi, ako prvému majiteľovi zmenky zneužiť jej inštitút na obchádzanie spotrebiteľského práva pri uplatňovaní nárokov zo zmenky, nakoľko z judikatúry Európskeho súdneho dvora opakovane zaznieva povinnosť orgánov členských štátov Európskej únie

ex offa skúmať nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva.

V kontexte článku 6 a 7 Smernice rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorých členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky neuplatňovali v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcu alebo dodávateľa, a ak sa napriek tomu takéto podmienky uplatnia, nemajú viazať spotrebiteľa, nemajú byť záväzné pre spotrebiteľa a zmluva má byť naďalej záväzná pre zmluvné strany za týchto podmienok, ak jej plnenie môže pokračovať bez neprímeraných ustanovení a „súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v zmluvách“, je obmedzenie spotrebiteľa ako zmenkového dlžníka v prípade indosovanej zmenky ustanovením § 17 Zákona zmenkového a šekového neutržateľné.

Ani Smernica Rady č. 87/102/EHS2 zo dňa 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa v zmysle článku 9 Smernice je nutné vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle článku 9 uvedenej Smernice, preto je potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa ako vyplýva z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offa skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým faktorom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky a práve ustanovenie § 17 Zákona zmenkového a šekového, ak pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprímerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhanie pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spotrebiteľovi samozrejme aj v takejto situácii zostáva možnosť uspokojiť veriteľa, nadobúdateľa indosovanej zmenky a následne žalovať o náhradu škody, ale v zmysle § 17 Zákona zmenkového a šekového by spotrebiteľ musel v takomto prípade dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dokázať takúto skutočnosť samozrejme nie je nemožné, ale neprímerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Takýmito úvahami sa zrejme riadil aj slovenský zákonodarca, keďže § 17 nového zákona o spotrebiteľských úveroch, dnes účinného zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, zakazuje veriteľom zabezpečiť spotrebiteľské úvery zmenkou. Avšak už aj ustanovenie § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch podľa názoru súdu spochybnilo abstraktný charakter zmenky, pretože v prípade sporu o platnosť zmenky z dôvodu porušenia ustanovenia § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. by bolo potrebné, aby súd mohol hodnotiť pôvodnú úverovú zmluvu a posúdiť, či ide vôbec o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise a dokonca aj v takej situácii, keď zmenka medzičasom zmenila majiteľa.

Takýto názor vyslovila Európska komisia v písomných pripomienkach podľa článku 23, druhého odseku štátutu Súdneho dvora Európskej únie podaných dňa 12.2.2014 predsedovi a členom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-558/13, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 zmluvy o fungovaní Európskej únie, podanie rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.10.2013 súvisiaci s konaním CD Consulting, s. r. o. proti Mariánovi Vaskovi, ktorý sa týkal výkladu článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS a článku 4 Smernice Rady 87/102/EHS. Na záver komisia doporučila, aby Súdny dvor poskytol na predloženú prejudiciálnu otázku odpoveď, že článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 a články 4, 9 a 14 Smernice Rady 87/102/EHS2 zo dňa 22.12.1986, ktoré sa majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offa preskúmať a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla.

Takýto názor si v prejednávanej veci osvojil aj súd.

Pre súd bolo nesporné, že vlastná zmenka žalovanej, ktorá bola pripojená do súdneho spisu obsahovala náležitosti predpokladané ustanovené § 75 Zákona zmenkového a šekového, obsahovala tiež náležitosti, ktoré mohol majiteľ zmenky žiadať v zmysle § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového, avšak k výške týchto nárokov mal súd vzhľadom na vyššie uvedené zásadné pripomienky.

Predovšetkým súd prihliadal na námietky žalovanej vyslovené už v žalobnej odpovedi, že dlh, ktorý mala pôvodne voči obchodnej spoločnosti Pohotovosť, s. r. o., so sídlom v Bratislave zanikol zaplatením. Zo samotnej žaloby vyplýva, že žalovaná po predložení zmenky k zaplateniu indosantom, zaplatila celkovú sumu 520,40 eur, čo našlo odraz aj v uplatňovaných úrokoch, keď žalobca uplatňoval už len z pôvodnej zmenkovej sumy 848,- eur sumu 327,60 eur zo zmenkovým úrokom a zákonným úrokom od 9.8.2012, teda je nesporné, že suma 520,40 eur bola žalovanou zaplatená do 8.8.2012 a až po tomto momente došlo k indosovaniu zmenky. Ako však súd vyššie uviedol, vzhľadom na skutočnosť, že pre neuvedenie RPMN v klasickej zmluve o spotrebiteľskom úvere sa úver v zmysle vyššie citovaných ustanovení Zákona o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročný a bez poplatkov, mohla žalovaná ku dňu 25.10.2009 dlhovať len nesplatenú istinu úveru, to znamená 400,- eur, prípadne úroky z omeškania a zmluvné pokuty v primeranej výške. V tento deň, teda dňa 25.10.2009 bola totiž vyplnená remitentom blanco zmenka, vystavená žalovanou dňa 7.4.2009, a podľa dohody o vyplnení tejto zmenky mohol byť k tomuto dňu, teda k 25.10.2009 zročný celý dlh žalovanej voči obchodnej spoločnosti Pohotovosť. Navyše žalovaná vystavila zmenku, kde na jej tlačive v predtlačenej podobe bol uvedený zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, čo je v prepočte 91,25% ročne. V zmysle § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového mohli byť v zmenke uvedené takéto úroky, ak boli dojednané a majiteľ zmenky ich mohol požadovať. Nemožno však prehliadať, že ide o nároky vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský charakter má aj samotná dohoda o vyplnení zmenky a požadovanie takýchto úrokov v čase vystavenia zmenky, keď dojednané úroky v ročnom prepočte niekoľkonásobne prevyšovali úroky požadované bankami na území Slovenskej republiky, je nárokom, ktorý odporuje dobrým mravom. Z toho dôvodu je takéto dojednanie podľa presvedčenia súdu podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné a nemožno ho majiteľovi zmenky priznať podľa presvedčenia súdu za žiadnych okolností.

Súd je preto toho názoru, že dňa 29.10.2009 keď remitent vyplnil blanco zmenku vystavenú žalovanou dňa 7.4.2009, mohol do nej vzhľadom na uvedené vyplniť len zmenkovú sumu zodpovedajúcu istine poskytnutého úveru bez poplatkov a úrokov, teda v sume 400,- eur. Zmenkový úrok 0,25% denne požadovanom od 25.10.2009 dohodnutý medzi vystaviteľom zmenky, teda žalovanou a remitentom v samotnej zmenke je podľa presvedčenia súdu odporujúci dobrým mravom a dohoda o ňom v zmenke je neplatná. Žalobca mal možnosť žalobou uplatňovať aj zákonný šesť ročný úrok zo zmenkovej sumy, ktorý predpokladá ustanovenie § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového odo dňa zročnosti zmenky, to znamená jej predloženia, čo bolo vzhľadom na úročenie, dňa 8.1.2010. Aj v prípade, že by žalovaná bola v omeškaní s úhradou celej sumy 400,- eur až do momentu vyhlásenia rozsudku, teda od 8.1.2010 do 3.9.2014 a mala by zaplatiť tento 6% úrok zo zmenkovej sumy, (ktorá v dôvodnej výške predstavovala len sumu 400,- eur), nebol by úrok v prepočte za plný rok omeškania od roku 2010 do roku 2014 vyšší ako 24,- eur (6% zo sumy 400,- eur) čo by spolu za 5 rokov, ktorý by žalovaná bola v omeškaní s celou sumou 400,- eur predstavoval len sumu 120,- eur. Ako však vyplynulo zo samotnej žaloby, žalovaná pred indosovaním zmenky zaplatila do 8.8.2012 sumu 520,40 eur a dokonca pôvodnému veriteľovi a remitentovi zmenky zaplatila celkovo do spísania jeho odpovede súdu sumu 794,40 eur.

Súd preto nadobudol hlboké vnútorné presvedčenie, že žalovaná svoj dlh, ktorý mala z predmetnej úverovej zmluvy, z ktorej plnenie bolo zabezpečené predmetnou zmenkou, a ktorý bol vzhľadom na vyššie uvedené nižší, než bola výška zmenkovej sumy uvedená v zmenke zaplatila remitentovi a indosantovi ešte pred indosovaním zmenky v sume 520,40 eur, a preto je neprípustné, aby žalobca ako indosatár proti nej požadoval na základe zmenky sumy uvedené v žalobnom návrhu. Nároky žalobcu preto súd nevzhladol ako dôvodné, ani len z časti a žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalovaná náhradu trov konania proti žalobcovi nepožadovala a preto jej súd, hoci bola úspešnou účastníčkou konania, proti žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené podmienky konania, rozhodol vecne nepríslušný súd prvého stupňa, rozhodnutie súdu prvého stupňa vyniesol vylúčený sudca alebo súd prvého stupňa bol nesprávne obsadený; to neplatí, ak senát rozhodoval namiesto samosudcu,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

g/ súd prvého stupňa neprihliadol na námietky odvolateľa napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky podľa § 175 ods.3, časť prvej vety za bodkočiarkou,

h/ rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. /§ 205 ods.2 O.s.p./.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinnosť uložená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno sa jej splnenia domáhať výkonom rozhodnutia.

Podľa čl. 15 ods.1 Nariadenia (ES) č.861/2007 je rozsudok vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok.